

BügelHajema

Ruimte voor de leefomgeving

Nader onderzoek huismus, vleermuizen en grote modderkruiper

projectnummer: P000474

Onderwerp: Nader onderzoek huismus, vleermuizen en grote modderkruiper

Datum: 27-10-2022

Inleiding

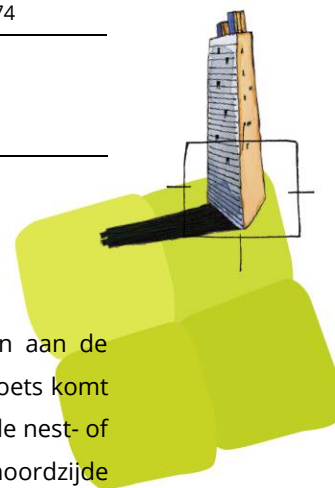
Voor de sloop van enkele opslagloodsen en de realisatie van drie nieuwbouwwoningen aan de Boeijengastrjitte 34 is in maart 2022 een beknopte natuurtoets uitgevoerd¹. Uit de natuurtoets komt naar voren dat in de te slopen schuren binnen het plangebied mogelijk jaar rond beschermde nest- of verblijfplaatsen van huismus en vleermuizen aanwezig zijn. Ook kan in de sloot aan de noordzijde van het plangebied grote modderkruiper zitten. In 2022 is nader ecologisch onderzoek is uitgevoerd om aan te tonen dan wel uit te sluiten dat nest- of verblijfplaatsen van huismus, vleermuizen en/of grote modderkruiper in het plangebied aanwezig zijn. De voorliggende notitie beschrijft de resultaten van het nader onderzoek naar huismus, vleermuizen en grote modderkruiper.

Beschrijving plangebied en plannen

Het plangebied ligt aan de Boeijengastrjitte 34 in Gauw (figuur 1). Het plangebied is grotendeels verhard, afgezien van een klein grasveld in het zuidelijk deel van het plangebied. In het plangebied staan een loods (nummer 1), een gebouw bestaande uit drie delen (nummers 2 - 4) en een schuurtje (nummer 5). Op enkele grenzen van het plangebied staan hagen en verspreid over het plangebied zijn enkele bomen aanwezig. Langs de zuidwestzijde van het plangebied loopt een grote watergang en aan de noordzijde grenst een sloot.

De plannen bestaan uit de sloop van de huidige bebouwing (nummers 1 - 5) en mogelijk de kap van enkele of alle bomen. In het plangebied worden vervolgens drie nieuwe woningen gebouwd. Langs de zuidelijke watergang wordt de oeverbeschoeiing vernieuwd en doorgetrokken en de sloot aan de noordkant van het plangebied wordt doorgetrokken over de gehele noordwestelijke grens van het plangebied.

¹ BügelHajema adviseurs BV (15 maart 2022). Beknopte natuurtoets Boeijengastrjitte 34 Gauw.





Figuur 1. Locatie van het plangebied (rood). Bron kaartondergrond: ruimtelijkeplannen.nl.

Nader onderzoek huismus

METHODE

Het onderzoek naar huismus is uitgevoerd volgens de werkwijze zoals beschreven in het kennisdocument van huismus van BJ12². Het plangebied is op 13 april en 29 april 2022 in de ochtend onderzocht op aanwezigheid van huismussen, die al dan niet nestindicerend gedrag vertoonden (zoals huismussen met nestmateriaal en roepende mannetjes). Het onderzoek is uitgevoerd door één persoon (ecoloog, broedvogelkundige). De omstandigheden tijdens de bezoeken staan beschreven in tabel 1.

² Kennisdocument 'Huisumus *Passer Domesticus*' Versie 1.0, juli 2017.



Tabel 1. Weersomstandigheden tijdens de huismusinventarisaties.

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst	Weer	Temperatuur
13-04-2022	07:45 - 8:45 uur	06:43 uur	bewolkt, droog, matige wind	12 °C
29-04-2022	07:10 - 8:10 uur	06:09 uur	bewolkt, droog, matige wind	8 °C

INVENTARISATIE

Tijdens het bezoek op 13 april is om 07:57 uur een foeragerende mannelijke huismus op de verharding in het plangebied waargenomen en deze heeft ook kort geroepen. De huismus toonde echter geen binding met de bebouwing in het plangebied. Later hebben gedurende het veldbezoek maximaal drie huismussen op het erf gefoerageerd. In de omgeving van het plangebied zijn maximaal zes huismussen tegelijkertijd roepend waargenomen. Op de dakrand van de woning aan Boeijengastrjitte 36, buiten het plangebied, zat één roepende huismus.

Ook bij de tweede inventarisatieronde op 29 april zijn drie foeragerende huismussen op het erf waargenomen. Deze huismussen toonden geen binding met de bebouwing in het plangebied. Ten oosten van het plangebied, op de dakgoot van de woning aan Boeijengastrjitte 34 en in een boom op nummer 37, zijn wel roepende huismussen waargenomen.

RESULTATEN

Uit de twee veldbezoeken voor huismus komt naar voren dat binnen het plangebied geen jaarrond beschermde huismusunten aanwezig zijn. Het plangebied vormt een klein onderdeel van het foerageergebied van de huismussen die in de omgeving van het plangebied broeden. In de omgeving, zoals in de tuinen van de overige woningen aan de Boeijengastrjitte, is voldoende alternatief foerageergebied beschikbaar waardoor het plangebied geen essentieel onderdeel zal vormen van het foerageergebied van huismus.

Nader onderzoek vleermuizen

METHODE

Het vleermuisonderzoek is uitgevoerd op basis van het Vleermuisprotocol 2021³. Het onderzoek is gezien de grootte en onoverzichtelijkheid van de locatie verdeeld in drie deelgebieden per inventarisatie. In de periode half mei - half juli 2022 zijn per deelgebied drie inventarisaties uitgevoerd (twee avondbezoeken en één ochtendbezoek) specifiek gericht op de aanwezigheid van kraam- en zomer-verblijven. In de periode half augustus - begin oktober 2022 zijn per deelgebied twee inventarisaties (avondbezoeken) uitgevoerd, gericht op de aanwezigheid van paar- en zomer-verblijven.

³ Netwerk Groene Bureaus (2021). Vleermuisinventarisatieprotocol versie januari 2021
<http://www.netwerkgroenebureaus.nl/werken-aan-kwaliteit/vleermuisprotocol>.



Bij het onderzoek is gebruikgemaakt van Pettersson D240x ultrasounddetectoren. Met een Edirol R 09-RH zijn zo nodig geluidsopnamen gemaakt die later zijn geanalyseerd. Daarnaast is in de opslagloods een batlogger S met interne microfoon opgehangen. Deze heeft van 19-05-2022 tot en met 06-06-2022 actief geluisterd om eventuele aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis in de loods vast te kunnen leggen. De omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties zijn beschreven in tabel 3.

Tabel 3. Omstandigheden tijdens de vleermuisinventarisaties.

Datum	Tijdsduur	Zonsopkomst/ ondergang	Weer	Temperatuur
16-05-2022	21:29 – 23:29 uur	21:29 uur	bewolkt, droog, matige wind	15 °C
14-06-2022	03:20 – 05:20 uur	03:20 uur	bewolkt, droog, lichte wind	9 °C
16-06-2022	22:02 – 00:02 uur	22:02 uur	licht bewolkt, droog, lichte wind	20 °C
17-08-2022	21:00 – 23:30 uur	21:00 uur	bewolkt, 45 minimaal miezer gedurende start, vervolgens droog, lichte wind	19 °C
11-09-2022	23:00 – 01:30 uur	20:04 uur	helder, droog, lichte wind	16 °C

INVENTARISATIE KRAAMPERIODE

In de loods is gedurende de kraamperiode geen vleermuisactiviteit op de batlogger S waargenomen. Aanwezigheid van gewone grootoorvleermuis of andere vleermuissoorten in de loods kan hierdoor worden uitgesloten.

Tijdens de eerste ronde in de kraamperiode zijn maximaal drie gewone dwergvleermuizen, één ruige dwergvleermuis, één laatvlieger en één watervleermuis overvliegend waargenomen. Geen van de vleermuizen toonde binding met de bebouwing of bomen binnen het plangebied. Tijdens deze ronde zijn geen foeragerende vleermuizen in het plangebied waargenomen.

De bovengenoemde soorten zijn ook tijdens de tweede en derde inventarisatieronde waargenomen en toonden tijdens deze rondes ook geen binding met het plangebied. Tijdens de tweede ronde hebben maximaal tweemaal twee ruige dwergvleermuizen en drie gewone dwergvleermuizen in het plangebied gefoerageerd. Gedurende de derde ronde hebben hooguit vier watervleermuizen, één gewone dwergvleermuis en één ruige dwergvleermuis in het plangebied gefoerageerd.

Tijdens de kraamperiode zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen of grote groepen zwermende vleermuizen waargenomen, die duiden op de aanwezigheid van vleermuisverblijfplaatsen in de bebouwing.

INVENTARISATIE PAARPERIODE

Gedurende de avondbezoeken in de paarperiode zijn meerdere gewone dwergvleermuizen, ruige dwergvleermuizen, rosse vleermuizen en laatvliegers overvliegend in het plangebied aangetroffen. Tijdens de eerste ronde hebben maximaal drie gewone dwergvleermuizen, twee ruige dwergvleer-



muizen en één laatvlieger in het plangebied gevoerageerd. Tijdens de tweede ronde foerageerden drie ruige dwergvleermuizen en één rosse vleermuis in het plangebied. Geen van de vleermuizen toonden binding met de bebouwing of bomen binnen het plangebied.

Buiten het plangebied zijn tijdens de eerste ronde één paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis aangetroffen in de woning aan de Boeijengastrjitte 34 en één paarverblijfplaats in de woning aan de Boeijengastrjitte 53. De exacte locatie van het paarverblijf aan de Boeijengastrjitte 34 kon niet met zekerheid worden vastgesteld, maar bevindt zich hoogstwaarschijnlijk in de westgevel nabij de aansluiting met de schuur. Het paarverblijf op de Boeijengastrjitte 53 bevindt zich in de noordwesthoek van het gebouw, bij de regenpijp. Daarnaast is tijdens het tweede bezoek één paarverblijf van ruige dwergvleermuis in het gebouw aan de Boeijengastrjitte 50 vastgesteld.

RESULTATEN

Bij vleermuizen wordt onderscheid gemaakt in de volgende functies: kraamverblijf, zomerverblijf, paarverblijf, winterverblijf, foerageergebied en vliegroute.

Op basis van de hierboven beschreven inventarisaties kan worden geconcludeerd dat in de te slopen bebouwing binnen het plangebied geen verblijfplaatsen (zomer-, kraam- of paarverblijfplaatsen) van vleermuizen aanwezig zijn.

Wel bevindt zich direct buiten het plangebied, in de westgevel van de woning op Boeijengastrjitte 34, een paarverblijf van ruige dwergvleermuis. In de gebouwen aan de Boeijengastrjitte 50 en 53 zijn ook in totaal twee paarverblijven van ruige dwergvleermuizen aanwezig.

Het plangebied vormt een klein onderdeel van het foerageergebied van gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en watervleermuis. Tijdens de bezoeken zijn geen belangrijke vliegroutes van vleermuizen in of langs het plangebied vastgesteld.

Nader onderzoek grote modderkruiper

METHODE

De vissoort grote modderkruiper leeft in wateren die een ontwikkelde sliblaag en een goed ontwikkelde watervegetatie hebben. Door de verborgen levenswijze, waarbij de dieren in de sliblaag van wateren zitten, is de soort moeilijk aan te tonen door bemonstering van watergangen met een schepnet. Een eDNA-onderzoek biedt voor grote modderkruiper een goed alternatief voor het aantonen van de aan- of afwezigheid van de soort⁴. Bij dit onderzoek wordt door middel van analyse van watermonsters bepaald of DNA-materiaal van grote modderkruiper in het water voorkomt.

⁴ Kennisdocument 'Grote modderkruiper *Misgurnus fossilis*', versie 2.0, oktober 2021.



INVENTARISATIE

Op 30 augustus 2022 zijn watermonsters in de sloot aan de noordzijde van het plangebied verzameld voor eDNA-analyse. Het veldbezoek is uitgevoerd door ecologen van BügelHajema Adviseurs met ervaring met onderzoek naar grote modderkruiper en het verzamelen van eDNA-watermonsters. Het veldbezoek is tijdens de actieve periode van grote modderkruiper uitgevoerd. De periode waarin de watermonsters zijn genomen, was daarom goed om grote modderkruiper in het plangebied aan te kunnen tonen. In totaal zijn 28 watermonsters verspreid over de watergang genomen en zijn vervolgens in één sample gemengd.

Eén sample was voldoende, aangezien de werkzaamheden alleen aan het zuidelijke uiteinde van de sloot plaatsvinden. Er wordt aangeraden om de 28 monsters over maximaal 100 m te nemen. Het sample is met behulp van een vacuümpomp gefilterd. Op het filter blijft materiaal achter met hierop het eDNA dat eventueel in de watergang aanwezig was. Dit materiaal is vervolgens door Datura Molecular Solutions geanalyseerd op de aanwezigheid van eDNA van grote modderkruiper. De detectie van het eDNA vindt plaats door middel van kwantitatieve PCR (qPCR).

RESULTATEN

In het watersample is geen eDNA van grote modderkruiper aangetroffen. Dit betekent dat grote modderkruiper niet in de watergang aanwezig is.

Conclusie nader onderzoek

Bij de sloop van de bebouwing gaan geen jaarrond beschermde nestplaatsen van huismus of verblijfplaatsen van vleermuizen verloren. Ook gaat geen essentieel foerageergebied van huismus of vleermuizen verloren. Bij het verlengen van de sloot vinden, gezien de afwezigheid van grote modderkruiper, geen negatieve effecten op deze soort plaats.

Een ontheffing van de Wet natuurbescherming (Wnb) voor huismus, vleermuis en grote modderkruiper is dan ook niet nodig.

Wel moet bij uitvoeren van de werkzaamheden verstoring op de omringende jaarrond beschermde nesten van huismus, zoals mogelijk aanwezig op de Boeijengastrjitte 34 en 36, voorkomen worden. Ook moet verstoring van de paarverblijfplaats van ruige dwergvleermuis in het gebouw aan de Boeijengastrjitte 34 door het gebruik van kunstverlichting of door de geplande werkzaamheden voorkomen worden. Wanneer verstoring op deze nesten en/of verblijfplaatsen niet voorkomen kan worden, dan is een ontheffing van de Wnb nodig.